

М.А. Левіцький, професор
кафедри міжнародних
економічних відносин

ДО ПИТАННЯ ПРО ДОСВІД І ПРОБЛЕМИ ВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЕРЖАВНОЮ МООВОЮ ДЛЯ БАКАЛАВРІВ І МАГІСТРІВ

1. Злободенним завданням сучасної вищої школи України є підготовка висококваліфікованих кадрів економістів для потреб народного господарства нашої держави і країни, що направляють своїх громадян на навчання до Одеського державного економічного університету.

Одним з критеріїв якості підготовки фахівців є добре володіння і користування цією мовою. Світовий досвід підтверджує, що випускник вищого навчального закладу (та і не лише вищого) неодмінно мусить відповідати цій вимозі. Бо ж не можна собі уявити, щоб випускник Оксфордського, Берлінського, Токійського тощо університетів не володів і активно не використовував відповідно англійську, німецьку, японську мови у своїй професійній діяльності. Як не парадоксально, але ж це є фактом, коли студент державного вузу шукає причини аби не вивчати по-справжньому державну мову, наводячи на свос виправдання сумнівний аргумент на зразок того, що мовляв, є країни (Швейцарія, Канада тощо), де існує не одна державна мова. Однак в згаданих і деяких інших країнах логічне питання про державну мову вирішується не в тому розумінні, що можна володіти тією чи іншою з існуючих державних мов, а в тому, що обов'язковим визнається необхідність володіти в однаковій мірі двома (чи скажимо, трьома) державними мовами.

2. Що ж стосується самого відношення певної частини викладачів, співробітників структурних підрозділів і студентів до вивчення і користування державної мови типу "... не знаю, не хочу знати і не буду", то це просто не інтелігентно, не цивілізовано і не патріотично. На наш погляд, кожен громадянин країни, яка стала на шлях суверенного розвитку, зобов'язаний утверджувати державну мову. Іншого просто не повинно бути.

3. Державна мова є саме одним з атрибутів держави. Всі акції, які спрямовані на утвердження державної мови, водночас є акціями зміцнення держави. І навпаки, будь-які дії, які не сприяють утвердженню державної мови, так чи інакше гальмують процес зміцнення суверенітету держави, підривають її міжнародний імідж.

4. Небажання певної частини нашого суспільства активно і досконало опанувати державну мову поєднується тією інерцією імперського менталітету, котрий сформувався протягом тривалого часу, включаючи і радянські часи. З такою ментальністю слід покітчити.

5. Проголошенням незалежності України настав час усвідомлення всіма громадянами нашої країни тієї істини, що фахівець, який не володіє державною мовою і не користується нею у своїй практичній діяльності, не повною мірою відповідає сучасним вимогам життя, тобто є недостатньо конкурентоспроможним фахівцем.

З огляду на це можна стверджувати, що навчальні заклади не мають права готувати недостатньо конкурентоспроможні кадри. Це – по-перше. І по-друге, ведення навчального процесу тим чи іншим викладачем недержавною мовою не може розцінюватися інакше, як таке, що не відповідає сучасним вимогам вищої школи держави.

5. Гадасмо, однак, за потрібне ретельно підготувати і провести на рівні університету науково-методичну конференцію, ради факультетів університету з питань, котрі порушені в цій праці.

Досвід показує, що, по-перше, студенти прекрасно розуміють суть проблеми і з інтересом сприймають ведення навчального процесу державною мовою. По-друге, практично всі викладачі здатні справитись з вимогою часу. Але якщо всі ми раніш взирали активно і послідовно за цю проблему, то нині її практично не існувало б. Адже це – питання державної ваги і воно не є предметом дискусії, воно мусить невідкладно і неухильно виконуватись.

6. Не виключено, що життя може поставити нас перед необхідністю вдатися до застосування форми морального, а то і матеріального заохочення викладачів, студентів, співробітників університету з тим, щоб пришвидшити і поліпшити якість вирішення проблем підготовки кадрів для народного господарства нашої держави на рівні вимог сьогодення.

7. Питання, що порушені в даній праці, є злободенніші й тому, що вони містяться і в програмі діяльності ректора нашого ОДЕУ, котрого наш колектив обирає на цю посаду.

37
—
П78

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Проблеми багатоступеневої підготовки фахівців в
економічному вищому навчальному закладі
(матеріали науково-методичної конференції)**

Одеса ОДЕУ 2002